

علامه سید محمد حسین فضل الله

دریچه‌ای به

دنیای جوانان

انوار قرآنی، تربیتی و شرعی

ویراست جدید

ترجمه و نگارش:

دکتر عبدالهادی فقهی زاده

استاد دانشگاه تهران

سرشناسه	فضل الله، سيد محمد حسين، ۱۹۳۵-۲۰۱۰ م.
عنوان قراردادى	دنيا الشباب. فارسى
عنوان و نام پديدآور	دریچه‌ای به دنیای جوانان: انوار قرآنی، تربیتی و شرعی / سيد محمد حسين فضل الله؛ [مترجم] عبدالهادی فقهی زاده
مشخصات نشر	تهران: نشر میزان، چ ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهرى	۳۲۰ ص. ویراست ۲ کتاب
شابک	978-622-212-104-4
وضعیت فهرست نویسى	فیا
یادداشت	کتابنامه: همچنین به صورت زیر نویس
موضوع	فضل الله، سيد محمد حسين، ۱۹۳۵-۲۰۱۰ م. --
موضوع	جوانان مسلمان -- لبنان
موضوع	Muslim youth -- Lebanon
موضوع	اسلام -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع	Islam -- Catechisms
موضوع	مجتهدان و علما -- لبنان -- دیدگاه درباره جوانان
موضوع	Ulama -- Lebanon -- Views on young adults
شناسه افزوده	احمد، احمد / قاضی، عادل، مصاحبه‌گر
شناسه افزوده	فقهی زاده، عبدالهادی، ۱۳۴۷- مترجم
رده‌بندی کنگره	BP ۲۳۰/۱۶۵
رده‌بندی دیویی	۲۹۶/۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۴۵۶۵۷

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۲۹۶

نشر میزان

دریچه‌ای به دنیای جوانان: انوار قرآنی، تربیتی و شرعی

سيد محمد حسين فضل الله

ترجمه: دکتر عبدالهادی فقهی زاده

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

شمار: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۱۰۴-۴

نشر میزان: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن دفتر مرکزی: ۸۸۵۴۹۱۳۱ - ۸۸۵۴۴۱۲۴ تلفن مرکز پخش و فروش: ۸۸۳۴۹۵۲۹ - ۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

کانال تلگرام: t.me/nashremizan

اینستاگرام: nashremizan

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه مترجم (ویراست دوم)
۲۰	مقدمه مترجم (چاپ اول)
۲۳	مقدمه مؤلف بر ترجمه فارسی کتاب
۲۵	پیش گفتار
۳۷	فصل اول : جوانان؛ انوار قرآنی
۳۸	سخن؛ ابزار تربیت
۳۹	موعظه با گفتگوی متقابل
۳۹	موعظه؛ آمیخته‌ای از اندیشه و عاطفه
۴۰	روش قرآن در موعظه
۴۱	موعظه با ارائه سرمشق
۴۲	گیرنده پیام تربیتی
۴۳	تربیت ابراهیمی
۴۵	مرد خدا
۴۷	اسلام؛ به مثابه خط مشی تربیتی
۴۸	چالش احساس و ایمان
۴۹	پدری و فرزندپدری
۵۰	آمیختگی شخصیت انسانی و پیامبری
۵۱	فرزندان پیامبران مانند دیگر اشخاص
۵۲	تأثیرات جامعه منحرف
۵۳	خیانت در پذیرش پیغام و رسالت دینی

۵۵	تأثیر مادر.....
۵۷	صدق و راستی نافی شبهه‌ها.....
۵۹	فضای تحریک و مصونیت اخلاقی.....
۶۰	عامل بازدارنده ایمان.....
۶۱	مصونیت اخلاقی.....
۶۲	روح رسالت دینی.....
۶۳	مصونیت زن.....
۶۵	عقده حسادت.....
۶۶	در عصر ائمه اطهار (ع).....
۶۷	نقش حسد در تلاطم روحی حسود.....
۶۹	ضرورت اندیشیدن حسود.....
۷۰	ضعف جنبه‌های معنوی.....
۷۱	«دوستی» در فضای راستین.....
۷۳	نقش عاطفه و محبت در روابط انسانی.....
۷۴	ضرورت پرهیز از دوستان ناباب.....
۷۵	نمونه‌ای از قرآن کریم.....
۷۶	دوستان در عرصه قیامت.....
۷۷	حقوق دوستان.....
۷۸	امر به نماز.....
۷۹	مسئولیت مبلغان دینی.....
۸۱	نیکی به پدر و مادر.....
۸۲	خدمات گرانمایه پدر و مادر.....
۸۴	مسئولیت فرزندان در قبال والدین.....

۸۵	تبدیل دوستی و محبت به عنصر هدایتی.....
۸۶	حد و مرز خشنودی پدر و مادر.....
۸۷	همخوانی گفتار و کردار.....
۸۸	کناره‌گیری از جامعه.....
۸۹	عبادت و مفهوم گسترده آن.....
۹۰	تجلی به اراده الهی.....
۹۱	اجرای عدالت در جهان هستی.....
۹۱	نسل قرآنی و جوانان قرآنی.....
۹۳	پیوست روایی (۱).....
۹۴	همنشینی با دیگران.....
۹۶	شرم و خجاء.....
۹۷	معاشرت.....
۹۹	فصل دوم: جوانی؛ مرحله انتقال کیفی.....
۱۰۰	جهان نیکبختی و بدبختی.....
۱۰۱	عدم حاکمیت جبر در جهان هستی.....
۱۰۲	وراثت و اراده انسان.....
۱۰۳	توانائی انسان بر دگرگون کردن محیط اطراف خود.....
۱۰۵	محیط و ناتوانی‌های برآمده از آن.....
۱۰۶	معذور کیست؟ مسؤول کیست؟.....
۱۰۷	به کار بستن نهایت توان و کوشش.....
۱۰۸	ممنوعیت تقلید در عقیده و فکر.....
۱۱۰	دوره بلوغ و نوجوانی از دیدگاه اسلام.....

- ۱۱۱..... طبیعی بودن حالت بلوغ
- ۱۱۳..... توجه اسلام به امر بلوغ
- ۱۱۴..... ناهنجاری‌های رفتاری نوبالغان
- ۱۱۵..... بلوغ و مسؤولیت
- ۱۱۶..... اندرزها و راهنمایی‌ها
- ۱۱۶..... خودارضائی؛ جنایتکار کیست؟
- ۱۱۷..... ازدواج زودهنگام
- ۱۱۸..... ازدواج موقت و موضوع پست شمردن مسأله جنسی
- ۱۲۰..... آموزش جنسی و عرف جامعه
- ۱۲۱..... دیدگاه اسلام درباره عشق
- ۱۲۴..... عشق پاک و عشق مادی
- ۱۲۵..... چگونگی انتقال فرهنگ صحیح جنسی
- ۱۲۶..... فرهنگ صحیح جنسی جزئی از تعالیم اسلام
- ۱۲۸..... ضرورت برنامه‌ریزی برای عرضه فرهنگ صحیح جنسی
- ۱۳۰..... مسؤولیت دو جانبه خانه و مدرسه
- ۱۳۰..... غلبه جنسیت بر محیط
- ۱۳۱..... چیست «عیب»؟
- ۱۳۲..... لزوم مواجهه با مسائل جنسی مانند مسائل علمی
- ۱۳۳..... فیلم‌های مبتذل (پورنوگرافیک)
- ۱۳۴..... نسل قدیم و نسل جدید؛ پدران و فرزندان
- ۱۳۶..... دگرگونی اخلاقی در بستر زمان
- ۱۳۷..... مسأله تعادل در زندگی جوانان
- ۱۳۸..... دو جنبه زندگی؛ ماده و روح

۱۳۹.....	راهبردهای ایجاد تعادل.....
۱۴۰.....	ویژگی های تربیت دختران.....
۱۴۱.....	عقده مظلومیت و ستم کشی.....
۱۴۱.....	همسر موفق و مادر شایسته.....
۱۴۲.....	ناهمسانی مفهوم خشونت و مردانگی.....
۱۴۴.....	پدیده کوچ و پناهندگی به کشورهای غربی.....
۱۴۶.....	حرمت کوچ به سایر سرزمین ها در صورت تضعیف دینداری.....
۱۴۷.....	پناهندگی و مسائل آن.....
۱۵۲.....	حمایت و قیمومیت پلیس.....
۱۵۴.....	مشکلات خردسالان و بزرگسالان پس از پناهندگی و مهاجرت.....
۱۵۵.....	دوگانگی روحی در جوانان پناهنده و مهاجر.....
۱۵۶.....	اثربخشی کودکان از محیط اطراف خود.....
۱۵۷.....	پیوست روایی (۲).....
۱۵۷.....	پدر و فرزند.....
۱۶۳.....	ریاضت نفس.....
۱۶۵.....	فصل سوم: جوانان؛ انوار تربیتی.....
۱۶۶.....	ویژگی های مربیان مسلمان.....
۱۶۸.....	به کارگیری شیوه های گوناگون.....
۱۶۹.....	مهربانی با دانشجویان و دانش آموزان.....
۱۷۰.....	شیوه آموزشی حوزه یا دانشگاه؟.....
۱۷۲.....	همگامی خانه و مدرسه.....
۱۷۳.....	نقش خانه و مدرسه در تربیت نوبالغان.....
۱۷۴.....	پاداش و جزا.....

- ۱۷۶..... دیدگاه شرعی.....
- ۱۷۷..... همسانی مفهوم تربیت با تشویق و هشدار.....
- ۱۷۸..... استفاده قرآن از ابزارهای تشویق و هشدار دادن.....
- ۱۷۹..... تنبیه بدنی؛ آری یا نه؟.....
- ۱۸۱..... پی آمدهای سوء اختلاط.....
- ۱۸۲..... اشتغال زن در عرصه‌های گوناگون.....
- ۱۸۳..... مراقبت خانواده از رفتار فرزندان.....
- ۱۸۴..... عدالت میان فرزندان.....
- ۱۸۵..... فعل معصوم؛ نشانه مشروعیت یا ضرورتاً الزام؟.....
- ۱۸۶..... تأسی به معصوم؛ پیروی یا الگوبرداری مطلق؟.....
- ۱۸۷..... خودباختگی فرهنگی.....
- ۱۸۸..... تقلید از دیگران.....
- ۱۸۹..... تقلید از هنرپیشه‌ها.....
- ۱۹۰..... سرمشق نیکو.....
- ۱۹۲..... زمینه‌های اثرپذیری و شیفتگی.....
- ۱۹۳..... نبرد اندیشمندان علیه تقلید.....
- ۱۹۶..... پیوست روایی (۳).....
- ۱۹۶..... تعلیم و تربیت.....
- ۱۹۹..... گوش شنوا.....

- ۲۰۱..... فصل چهارم: جوانان؛ فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی.....
- ۲۰۲..... سیاست و موضع منفی در قبال آن.....
- ۲۰۴..... یکسانی روند دین و روند عدل.....
- ۲۰۷..... امتداد مفهوم عدالت و دین.....

سیاست و اخلاق.....	۲۰۷
سیاست و تشریع.....	۲۰۹
جوانان و وابستگی سیاسی.....	۲۱۰
وابستگی سیاسی در اثر ترس.....	۲۱۲
جدایی دین از سیاست.....	۲۱۲
زن و فعالیت سیاسی.....	۲۱۳
زن و پذیرش مسئولیت‌های مهم.....	۲۱۴
فعالیت صنفی و مسأله طبقاتی شدن جامعه.....	۲۱۵
تنوع؛ نه از هم گسیختگی.....	۲۱۷
به سوی جنبش اسلامی دانشجویان در جهان.....	۲۱۸
گم شدگی در نفس حرکت یا فراموشی آرمان‌های بزرگ.....	۲۲۰
رهبری‌های پشت پرده.....	۲۲۲
پیوست روایی (۴).....	۲۲۳
تجربه:.....	۲۲۳
حزب خدا:.....	۲۲۴
سیاست.....	۲۲۴

فصل پنجم: جوانان؛ انوار شرعی.....	۲۲۷
مقدار واقعی خوشی‌ها و سرگرمی‌ها.....	۲۲۸
ورزش محبوبترین سرگرمی جوانان.....	۲۳۰
ورزش و مسائل پیرامونی آن.....	۲۳۱
حکم تماشای مسابقات اسب دوانی.....	۲۳۳
مد و مدگرایی.....	۲۳۴
مسأله پوشش زن.....	۲۳۵

- حجاب و مُد ۲۳۶
- «لباس شهرت» یا لباس غیر معمول ۲۳۷
- ویژگی‌های حجاب اسلامی ۲۳۷
- حجاب اجتماعی ۲۳۹
- زنا در عرصه ذهن ۲۴۰
- حجاب درونی و ذهنی ۲۴۱
- تهی شدن «حجاب» از معنای اصلی خود ۲۴۲
- نگاه غربی به مسئله حجاب ۲۴۲
- عَقَتْ: نقطه آغاز حرکت ۲۴۴
- حجاب و سرخوردگی ۲۴۵
- آرایش آشکار ۲۴۶
- نگاه حرام ۲۴۷
- نگاه خائنانانه ۲۴۸
- نه نگاه بد؛ نه لذت جوئی ۲۴۹
- چشم فرو بستن؛ سپری در برابر انحراف ۲۵۱
- حد و مرز شرعی نگاه به زن ۲۵۲
- حرمت پوشش؛ حرمت نگاه ۲۵۳
- نگاه به تصویر زن ۲۵۳
- نگاه در احوال ویژه پزشکی ۲۵۴
- ولایت بر دختر ۲۵۵
- اجازه پدر و شرط احتیاط در مورد ازدواج دوشیزگان ۲۵۶
- استقلال دختر در امر خود ۲۵۷
- دختر بالغ ۲۵۸
- امر به معروف؛ ولایت و سرپرستی ۲۵۸

۲۵۹	مسأله عرف و شرع
۲۶۰	عرف و ازدواج موقت
۲۶۱	منعه: سپری در برابر انحراف
۲۶۲	تعدد زوجات
۲۶۳	استحباب و پسندیدگی ازدواج زود هنگام
۲۶۴	حرمت استعمال دخانیات
۲۶۷	سینما و تلویزیون
۲۶۷	عدم حرمت تراشیدن ریش
۲۶۸	حکم شرعی دست دادن با جنس مخالف
۲۷۰	طهارت اهل کتاب
۲۷۱	موسیقی در دایره حرمت و حریت
۲۷۲	حرمت موسیقی: محتوا یا آهنگ؟
۲۷۳	استعمال سازهای موسیقی در حلال
۲۷۴	آهنگ‌های غمگین
۲۷۴	به آواز خواندن قصیه‌های عرفانی
۲۷۴	موسیقی کلاسیک
۲۷۵	آواز زن برای همسر
۲۷۵	آواز در عروسی‌ها
۲۷۶	شعرخوانی زن در مجالس مردان
۲۷۶	مسأله تحریک جنسی
۲۷۷	شطرنج و حکم شرعی آن
۲۷۸	شطرنج و قول به حریت
۲۸۰	کف‌شناسی و طالع‌بینی
۲۸۱	یشگویی و طالع‌بینی در روزنامه‌ها و مجلات

مقدمه مترجم (ویراست دوم)

دوران جوانی بی‌گمان پرشورترین و گرانبارترین دوران‌های عمر است؛ زیرا جوشش نیروها و توانائی‌ها را می‌توان در این مقطع دوران ساز از زندگی به نظاره نشست؛ چنان که اگر این دوران پر نشاط را بدون جهت‌دهی‌های فکری و عقیدتی و عاطفی درست، به حال خود وانهیم و از پیش به راههای برون رفت از دشواری‌های پیچیده اندیشه‌ای و احساسی نسل جوان نیندیشیم، بدون شک میدان را برای نقش آفرینی عوامل فرهنگی منحرف کننده آنان گشوده‌ایم تا هر طور که خود می‌خواهند نملِ نوخاسته را بی‌رور آوند و از مایه‌های اصیل دینی و فرهنگی دور کنند:

بادروا أحداثکم بالحديث قبل ان تسفکم الیهم المرجئه^۱

«مرجئه» فرقه‌ای دست ساخته بنی‌امیه بود که برخلاف آموزه‌های دینی، رتبه «عمل» را مؤخر از «ایمان» معرفی می‌کرد و میان آندو جدائی می‌انداخت؛ به این معنا که در این اندیشه، آنچه به ایمان قوام می‌بخشد، صرف «باور» است؛ بدون آنکه ثمره‌ای برای آنان در حوزه کشاندن مؤمن به عمل دینی قائل باشند یا عمل را مقوم ایمان بدانند؛ آنچه عملاً مجالی بود برای ظهور و بروز مدعیان ایمان بیگانه از عمل که برای نشان دادن ایمان خود به جهاد و شهادت نیاز نداشتند و عدالت محوری و حق باوری در قاموس آنان جایی نداشت و حتی به نماز

۱. تهذیب الأحکام؛ شیخ طوسی، ج ۸، ص ۱۱۱؛ حدیث ۳۸۱ به نقل از امام صادق (ع)؛ ترجمه: به جوانان خود حدیث بیاموزید: قبل از آنکه «مرجئه» درباره آنان پیش دستی کنند.

خواندن و روزه گرفتن و جز اینها از احکام مسلم دینی نمی‌پرداختند. این عده با دستاویز قرار دادن برخی از مستندات - که بطلان اعتماد به آنها برای اثبات انگاره‌های موردنظر آنان روشن است - برای ترویج گمانه‌های باطل خود و عملاً در توسعه دایره دوری از عمل دینی و با هدف کشاندن مردم - خاصه جوانان - به لابی‌گری‌ها و بی‌بندوباری‌های فکری و عملی و در حقیقت با هدف توجیه گناهکاری‌های آشکار و رسوایی بنی‌امیه و سرپوش نهادن بر بیگانگی آنان با معارف و مقاصد دین الهی، تعالیم خود را با آب و تاب فراوان تبلیغ می‌کردند و با انگشت نهادن بر نقاط ضعف اخلاقی و گرایش‌های هواپرستانه کسانی که در غیاب بهره‌مندی از آموزه‌های اصیل مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (ع) دلبسته دنیا شده بودند و دینداری را ابزاری برای اظهار وجود و راهی برای گذران زندگی تلقی می‌کردند، باورهای خود را توجیه می‌کردند. این انگاره‌های شبه دینی دنیاطلبانه البته با مزاج کسانی سازگار بود که دین را لقلقه زبان کرده بودند و آن را موافق با اهواء خود می‌خواستند و به ظواهری از دینداری دلخوش بودند که البته در آن میان از گوهرهای دینداری - یاد خدا و ادعیه معرفت آفرین، خیرخواهی برای مردم و گره‌گشایی از کار فرو بسته آنان عدالت‌ورزی و شفقت بر خلق، عبادت‌های خالصانه و اخلاق‌گرایی و معنویت - خبری نبود.

ظواهر کتاب آسمانی در اندیشه این جماعت و عموم خلق ناآگاه در جامعه آن روز جایگاهی رفیع داشت؛ اما کسی از اوامر و نواهی دینی در عمل طرفی نمی‌بست و چه بسا آموزه‌های آن که واژگونه بیان و تعلیم می‌شد و در این میان حاکم و خلیفه همه کاره بود؛ هرچه او می‌خواست و می‌اندیشید اصل و اساس قرار می‌گرفت؛ بدون آنکه بر معارف قرآن کریم و تفسیر صحیح آن از متولیان

اصیل معرفت دینی و سرچشمه‌های خردورزی، مبتنی باشد یا کسی از ادله و مستندات آنها سراغ بگیرد:

«أقاموا حروفه و ضیعوا حدوده»^۱

تفسیرستیزی حاکمان و شبه علمای وابسته به اندیشه و دربار بنی‌امیه نیز به کمک آمده و در مذاق جامعه، بسندگی به قرائت و حفظ و تعلیم ظواهر جا افتاده بود. سال‌های سال به این منوال گذشت و به این تلخکامی‌ها سر شد و به‌ویژه گرداگرد حاکمان آلوده به جاه‌طلبی‌های مزورانه آن روز، نسلی از جوانان شهوت‌پرست و ناآگاه و نافرهیخته و دسته‌ای از پیران نابخرد و دنیاطلب حضور یافت که در مقابل ضعفا و رقبا باد به غیغ می‌انداخت و خشونت می‌ورزید و از هیچ جنایتی دریغ نمی‌کرد و آمال و آرزوهای ریاست‌طلبی و زن‌بارگی را در سر می‌پروراند و این چنین شد آنچه شد...

عاشورا رخ داد؛ قیام توأبیین باکام مایند در حره واقم دریای خون به راه افتاد؛ مختار شکست خورد؛ جنایات بزرگ دیگر رمین خورد، و حرمسراها شکل گرفت؛ زنان آوازه خوان از هر سو روانه شدند؛ کشورکشایی روتق یافت و خلفا بر صدر نشستند؛ علمای سوء به ستایش قدرت پرداختند؛ بنی‌عباس ظهور کرد؛ حیل‌های جدید و نومکاران به میدان آمدند و بیش و کم همان وضعیت‌های پیشین در صورت‌هایی تازه باز طراح‌ی و اجرا شدند و مردان حقیقت و مشعلداران آموزه‌های نورانی و درس‌آموختگان مکتب قرآن و نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه چه خون دل‌ها که نخوردند و چه خون‌ها که نثار نشد تا ایمان و عمل دست در گردن یکدیگر باقی بمانند و قرآن و حدیث و فقه اسلامی و

۱. ترجمه: حروف [او ظواهر] کتاب را پاس داشتند و معارف و احکام آن را ضایع کردند [و وانهادند].

تربیت دینی همچنان با گذر از گردنه‌های بدخواهی‌ها، بدسگالی‌ها و خام اندیشی‌های دشمنان آگاه و دوستان نادان، طالبان روشنائی و بینایی را چراغ راه باشند و چراغدان‌هایی فروزان به دست عالمان راستین دینی در پهنه‌ای به وسعت جهان اسلام و میراث‌داران مشعل جاویدان معارف و آموزه‌های ناب دینی تا نسل‌های قدیم و جدید را از در افتادن به تاریک‌زارهای جهالت‌های کهنه و روزآمد برحذر بدارند و با اجتهادهای زنده و خردمندانه در پرتو اصول و مبانی راستین دینی و نه به خوشایند این و آن؛ شاهراه‌های دینداری صحیح را چراغهایی پر نور فرا راه باشند....

و آنچه اکنون پیش روی خوانندگان عزیز و طالب حقیقت قرار دارد حاصل بیان صادقانه دغدغه‌ها و پرسش‌هایی جدی در حوزه اندیشه و عمل دینی است که به تارهای ذهنی برخی از جوانان و مردان معرفت‌جو و دین‌ورز درآویخته و آنها را با صدق و شفافیت و بدون تعارفات معمول جهالت‌زا با یکی از عالمان فرهیخته مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (ع) از دیار جبل عامل، علامه سید محمدحسین فضل‌الله (ره) در میان نهاده و پاسخ‌هایی مبتنی بر آیات و روایات اعتقادی و فقهی و تربیتی و در پرتو اجتهادهایی عالمانه دریافت کرده‌اند که به نظر می‌رسد می‌تواند در پرتو بهره‌مندی از مایه‌های جهان‌بخش علمی و دینی و اخلاقی، در آگاهی بخشی و معرفت‌افزایی به نسل جوان دین‌باور ما مؤثر واقع شود و علیرغم گذشت بیست سال از چاپ و نشر نخستین آن همچنان تر و تازه به چشم بیاید و نظرها را در سطحی مقبول به خود جلب کند؛ خاصه آنکه در این نوبت از انتشار آن، مترجم افزون بر ویرایش علمی و ادبی مجدّد و تجدیدنظر در پاره‌ای عنوان‌گذاری‌ها و منبع‌یابی روایات مذکور در اثنای

مباحث، در مواردی برای تتمیم فایده و ایجاد زمینه بهتر برای بهره‌مندی بیشتر خوانندگان محترم از پاره‌ای دیدگاههای دیگر در زمینه‌های مورد بحث، پانوشته‌های توضیحی چندی به مطالب کتاب افزوده است. امید آنکه مقبول طبع خوانندگان عزیز واقع گردد و در گرایش بیشتر و عمیق‌تر نسل جوان به اسلام عزیز مؤثر افتد!

و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب

سالروز ولادت امام حسین (ع)

بهار ۱۳۹۸

عبدالهادی فقهی‌زاده

www.ketab.ir